

Wyrok z dnia 9 marca 2006 r.

II BP 6/05

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, mający na celu uzyskanie odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem działania władzy publicznej, może być uwzględniona tylko wówczas, gdy naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany, elementarny i nie może być traktowana jako środek prowadzący do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku sądu.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie: SN Beata Gudowska (sprawozdawca), SA Zbigniew Korzeniowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 marca 2006 r. sprawy z powództwa Haliny S. przeciwko Urzędowi Miasta i Gminy w Ł. o odprawę pieniężną i wydanie świadectwa pracy, na skutek skargi strony pozwanej o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 13 stycznia 2005 r. [...]

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Urząd Miasta i Gminy Ł. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 13 stycznia 2005 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Szubinie z dnia 15 marca 2004 r. i zasądzającego od Gminy Ł. na rzecz powódki Anny S. kwotę 8.328 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2003 r. tytułem odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z powodu likwidacji Szkoły Podstawowej w J.

Skarga została oparta na podstawie naruszenia art. 23¹ § 1 k.p. W uzasadnieniu Urząd podniósł, że przepis ten nie precyzuje podstawy prawnej przekształcenia i obowiązuje powszechnie, niezależnie od rodzaju działalności prowadzonej przez

pracodawcę, jego struktury, stosunków własnościowych, czy liczby zatrudnionych pracowników. Przy ocenie, czy w danej sytuacji nastąpiło przejście zakładu pracy należy natomiast uwzględnić zachowanie przez przedsiębiorstwo jego tożsamości, tzn. kontynuowania działalności i przejęcia składników materialnych. Wnoszący skargę podniósł, że wykazał w postępowaniu dowodowym spełnienie wszystkich przesłanek, powodujących, że powódka stała się pracownikiem Niepublicznej Szkoły Podstawowej w B., która przejęła zadania zlikwidowanej szkoły w J. i że wobec tego stosunek pracy nie uległ rozwiązaniu. Dokonana natomiast przez Sąd drugiej instancji ocena sytuacji prawnej powódki „przez pryzmat” art. 20 Karty Nauczyciela spowodowała „niezgodność orzeczenia z prawem i wyrządzenie przez to Gminie Ł. szkody w postaci konieczności wypłaty odprawy wraz z odsetkami”.

W odpowiedzi na skargę Anna S. wniosła o jej oddalenie, powołując się na zgodność z prawem wyroku z dnia 13 stycznia 2005 r. i podkreślając, że nastąpiła likwidacja Publicznej Szkoły Podstawowej w J. z siedzibą w B., a powstała w jej siedzibie Niepubliczna Szkoła zawarła z pracownikami nowe umowy o pracę i nie przejęła budynku szkolnego, który nadal stanowi własność Gminy Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stan faktyczny uwzględniony przez Sąd drugiej instancji był jednoznaczny. Powódka była nauczycielem mianowanym Szkoły Podstawowej w J. Umową z dnia 26 sierpnia 2003 r. budynek szkolny Szkoły Podstawowej w J. z siedzibą w B. został użyty Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Wsi w B., z którym porozumiano się co do udzielenia dotacji gminnych na prowadzenie przez Stowarzyszenie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w B. Uchwałą Rady Miejskiej w R. z dnia 31 sierpnia 2003 r. dokonano likwidacji Szkoły Podstawowej w J. z siedzibą w B. i jej obwód włączono do obwodu Zespołu Szkół w L. celem zapewnienia uczniom zlikwidowanej szkoły możliwości kontynuowania nauki. Część dzieci podjęła naukę w szkole publicznej w L., a część w szkole niepublicznej w B.

Zastosowanie przez Sąd pierwszej instancji art. 23¹ k.p. i odmowa jego zastosowania przez Sąd drugiej instancji wynikały z odmiennej oceny prawnej pojęcia „przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę”. W szczególności Sąd pierwszej instancji przyjął, że pojęciu temu odpowiada przejęcie zadań w zakresie kształcenia uczniów przez inną szkołę oraz sytuacja, w której po likwidacji jednej placówki jej

majątek jest wykorzystywany do wykonywania tych samych zadań przez inną. Zajmując to stanowisko Sąd Rejonowy odwołał się do wyroków Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2000 r., I PKN 489/99 (OSNAPiUS 2001 nr 11, poz. 381) i z dnia 16 maja 2001 r., I PKN 573/00 (OSNP 2003 nr 5, poz. 124). Sąd Okręgowy natomiast wyraził zapatrywanie, że przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę w związku z przejęciem „czynników rzeczowych”, majątku będącego podstawą prowadzonej działalności wytwórczej odnosi się całkowicie do przypadków przejęcia przedsiębiorstw, a niekoniecznie takich zakładów, w których o istocie funkcjonowania decyduje nie baza materialna, lecz zadania. Nie każde pozyskanie mienia dotychczasowego zakładu pracy będzie równoznaczne z przejęciem zakładu pracy lub jego części. Sąd, odwołując się do poglądu wyrażonego w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1997 r., I PKN 299/97 (OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 536) i z dnia 28 czerwca 2001 r., I PKN 515/00 (OSNP 2003 nr 9, poz. 225), stwierdził, że możliwe są sytuacje, w których samo przejęcie przez gminę zadania prowadzenia szkół jako zadań własnych nawet bez przejęcia mienia oznacza przejście zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ k.p. Przepis ten ma zastosowanie w wypadku przejęcia zadań likwidowanej szkoły publicznej przez inną szkołę publiczną. W stanie faktycznym sprawy dotyczyło to przejęcia zadań Szkoły Podstawowej w J. przez Zespół Szkół w L. Szkoła niepubliczna nie mogła przejąć zadań Gminy, do której zadań własnych należy prowadzenie szkół publicznych i która powinna umożliwić wszystkim dzieciom uczęszczanie do szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może spełniać zadania w zakresie oświaty tylko obok, a nie zamiast szkoły publicznej. Kierując się tymi przesłankami, Sąd drugiej instancji przyjął, że art. 23¹ k.p. odnieść można do pracowników przejętych przez zespół Szkół w L., a nie przez Niepubliczną Szkołę Podstawową w B.

W tym stanie rzeczy, pamiętając, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, usytuowana wśród nadzwyczajnych środków zaskarżenia, mająca na celu uzyskanie odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem działania władzy publicznej przez wydanie orzeczenia, może odnieść zamierzony skutek tylko wówczas, gdy wskazane w niej naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany, elementarny i nie może być rozumiana jako środek prowadzący do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, Dz.U. Nr 145, poz. 1638). Gdy się zważy, że przy wydawaniu każdego orzeczenia

sądowego dokonywana jest wykładnia stosowanego prawa, z istoty swej otwarta na wielość możliwych interpretacji, za niezgodne z prawem można uznać tylko orzeczenie oczywiście sprzeczne z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo takie, które zostało wydane w wyniku wykładni oczywiście błędnej lub wadliwego zastosowania prawa widocznych bez głębszej analizy prawniczej. W związku z tym nie można stwierdzić niezgodności z prawem orzeczenia opartego na przepisie prawa, którego treść dopuszcza możliwość różnych interpretacji i gdy za każdą z nich przemawiają uzasadnione argumenty (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05 i z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, niepublikowane).

Wykładnia prawa przyjęta przez Sąd drugiej instancji nie pozostaje w konflikcie z poglądem prawnym wyrażonym w wyrokach Sądu Najwyższego z 13 czerwca 1995 r., I PRN 29/95 (OSNAPiUS 1995 nr 22, poz. 277) i z dnia 17 maja 1995 r., I PRN 15/95 (OSNAPiUS 1995 nr 21, poz. 264), na które powoływała się pozwana Gmina w toku postępowania, gdyż w orzeczeniach tych Sąd Najwyższy odniósł się do stanu faktycznego, w którym nauczycielowi zaproponowano podjęcie zatrudnienia w nowej placówce i przyjął tę propozycję albo zgłosił wniosek o przeniesienie z pracy w likwidowanej szkole. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd drugiej instancji dokładnie przeanalizował i wszechstronnie rozważył zebrany materiał dowodowy oraz uznał, że zaniechanie przez dyrektora szkoły rozwiązania z powódką stosunku pracy nie unicestwia faktycznego rozwiązania tego stosunku wskutek likwidacji zakładu pracy. Prawidłowo uznał, że podjęcie przez nią pracy w szkole niepublicznej nie może zastąpić przewidzianego w art. 18 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112 ze zm.) aktu przeniesienia nauczyciela mianowanego. Potwierdza to fakt zawarcia umowy o pracę przez powódkę w nowym miejscu pracy, która nie może być potraktowana jako akt kontynuacji dotychczasowego stosunku służbowego.

Uzasadnia to orzeczenie o oddaleniu skargi na podstawie art. 424¹¹ § 1 k.p.c.

=====